

Bursa Milletvekili Mehmet Altan Karapaşaoğlu ve 3 Milletvekilinin; Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Diğer Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Çevre ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonları Raporları (2/146)

Not: Teklif Başkanlıkça; tali olarak Çevre ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonlarına, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Diğer Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Ahmet Aydın
Adıyaman

M. Altan Karapaşaoğlu
Bursa
Medeni Yılmaz
Muş

Ahmet İnal
Batman

GEREKÇE

Anayasa Mahkemesi tarafından 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun Geçici 1. maddesine ilişkin iptal davası nedeniyle verilen 22.12.2006 tarih E.2005/89 ve K.2006/120 numaralı kararda; bu maddede tarım arazisinin tarım dışı kullanımının tarımsal bütünlüğü bozmama ve hazırlanacak olan toprak koruma projesine uygun olma şartlarına bağlanmış olmasının, Anayasanın 45 inci maddesi ile devlete verilen tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önleme görevinin bir gereği olduğu belirtilmiştir.

31/1/2007 tarihi ve 5578 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile; 5403 sayılı Kanuna eklenen Geçici 3 üncü maddede de tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına ilişkin olarak Geçici 1 inci madde ile benzer nitelikte bir düzenleme yapılmıştır. Ancak Geçici 3 üncü maddede, Geçici 1 inci maddeden farklı olarak tarımsal bütünlüğü bozmama şartı öngörülmemiştir. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 19.2.2007 tarih ve E.2007/18 ve K.2007/9 sayılı yürütmeyi durdurma kararı ve 5578 sayılı Kanun ile 5403 sayılı Kanuna eklenen Geçici 3 üncü maddenin yürürlüğü, esas hakkında karar verilmeye kadar durdurulmuştur.

Bu düzenleme ile Anayasa Mahkemesi tarafından; 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun uygun görülen 1 inci maddesine uyum sağlanması amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu hükümleri gereğince hidroelektrik üretim tesislerinin rezervuar alanında bulunan Hazinesin özel mülkiyetindeki ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar için bedelsiz olarak kullanma izni verilebilmesini teminen, elektrik yatırımlarının kesintiye yol açmadan kısa sürede gerçekleştirilebilmesi için 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile 4342 sayılı Mera Kanunlarında değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Teklif bu amaçlarla hazırlanmıştır.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

Esas No.: 2/146

13/02/2008

Karar No.: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca; 07/02/2007 tarihinde esas olarak Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna tali olarak da Komisyonumuza havale edilen "Bursa Milletvekili Mehmet Altan Karapaşaoğlu ve 3 Milletvekilinin Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Diğer Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/146)" Komisyonumuzun 13/02/2008 tarihli beşinci toplantısında görüşülmüştür.

Toplantıya; Teklif sahibi Bursa Milletvekili Mehmet Altan Karapaşaoğlu, Çevre ve Orman, Tarım ve Köyişleri ile Sanayi ve Ticaret Bakanlıkları temsilcileri de katılmışlardır.

Teklifle;

03/07/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Tarım arazi-
lerinin amaç dışı kullanımı başlığı altında yer alan 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına (f) ve (g) bent-
leri eklenerek; aynı amaçla 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun Tahsis Amacının
Değiştirilmesi başlığı altında düzenlenen 14 üncü maddenin birinci fıkrasına (ğ) ve (h) bentleri ek-
lenerek; yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kaynak kullanımı ile ilgili yatırımlar ve jeotermal
kaynaklı teknolojik sera yatırımları için tarım arazilerinin kullanıma açılması; mera, yaylak ve kışlak-
lardan da bu amaçlarla yararlanılabilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, 31/1/2007 günlü, 5578 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişik-
lik Yapılması Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesiyle 3/7/2005 günlü, 5403 sayılı Toprak Koruma ve
Arazi Kullanımı Kanunu'na eklenen geçici 3 üncü maddenin Anayasaya aykırılığı ileri sürülerek
Anayasa Mahkemesine başvurulmuş ve Kanunun yürürlüğü Anayasa Mahkemesi tarafından
19/02/2007 tarihinde durdurulmuştur. Teklifle, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Ka-
nununa eklenen geçici 3 üncü maddeye tarım dışı amaçla kullanıma açılmış arazilerin istenilen amaçla
kullanımı için ve tarımsal bütünlüğü bozmuyorsa söz konusu arazilerin şeklinde bir ifade eklenerek
Anayasaya uygunluğunun sağlanması amaçlanmaktadır.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerden sonra Teklifin maddelerine geçilmiş; maddeler
üzerinde Komisyon Başkanı Haluk Özdağ, Kırklareli Milletvekili Tansel Barış, Osmaniye Mil-
letvekili Hakan Coşkun, Çanakkale Milletvekili Mustafa Kemal Cengiz, Niğde Milletvekili Mümin
İnan, Ağrı Milletvekili Cemal Kaya, İstanbul Milletvekili Nusret Bayraktar, Bursa Milletvekili Sedat
Kızılcıklı, İstanbul Milletvekili Mehmet Sekmen, Elazığ Milletvekili Hamza Yanılmaz, Eskişehir
Milletvekili F. Murat Sönmez, Adana Milletvekili Tacidar Seyhan, Teklif sahibi Bursa Milletvekili
Mehmet Altan Karapaşaoğlu ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Temsilcisi söz almış ve aşağıda belir-
tilen görüşleri ifade etmişlerdir:

- Nükleer enerji yerine yenilenebilir enerjinin kullanılması çevre ve ekonomi açısından çok
önemlidir.

- Tarım arazilerinin sanayi yatırımları için kullanılmasında denetimler çok iyi işlemelidir çünkü
bu tür yatırımlar çevre kirliliğine neden olmaktadır.

- Ülke kaynaklarının korunması gerekmektedir. Bu Teklif ile amacı dışında kaçak olarak kullanılan tarım arazileri yasallaştırılmaktadır.

- Bu düzenleme ile yabancı bir şirketin tarım arazileri üzerindeki sanayi yatırımları kurtarılmaya çalışılmaktadır. Bu şirket yasal olmadığı halde iki yıldır faaliyetlerine devam etmektedir.

- Bu düzenleme Anayasa Mahkemesince Anayasaya aykırı bulunmuştur. Dolayısıyla yasal düzenleme ile bir şirket mahkemeler üstüne çıkartılmaktadır.

- Çevre ekonomi dengesine dikkat edilmelidir. Sanayi yatırımları da istihdam için çok önemlidir.

- Düzenleme ile mahkemeler bağlanmamaktadır. Bu Teklif yasal düzenleme getirmektedir. Mahkemelerin yargısal fonksiyonlarına bir müdahale mahiyetinde değildir.

- Teklif, 11/10/2004 tarihinden önce tarım dışı amaçla kullanıma açılmış tarım arazilerinin istenilen amaç doğrultusunda kullanılabilmesini sağlamaktadır. Dolayısıyla bir af niteliğindedir.

- Düzenlemenin neden özellikle 11/10/2004 tarihi öncesini kapsadığı anlaşılabilir değildir.

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, toprak koruma projesini dikkate alma şartının varlığından dolayı teklifi uygun bulmuştur.

- Teklif'ten sadece bir şirket değil yaklaşık 22 bin tesis faydalanacaktır. Düzenleme herhangi özel bir amaç taşımamaktadır, geneldir.

Teklifin maddeleri üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra Teklifin genel gerekçesinin ve ayrı ayrı maddelerinin uygun olduğu, Çevre Kanunu ve diğer ilgili çevre mevzuatına aykırı bir durum tespit edilmediği ve genel uygunluk görüşünün Esas Komisyona bildirilmesi oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, Esas Komisyon olan Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Haluk Özdalga</i>	<i>Hamza Yanılmaz</i>	<i>Birnur Şahinoğlu</i>
Ankara	Elazığ	Samsun
Üye	Üye	Üye
<i>Sedat Kızılcıklı</i>	<i>Abdullmuttalip Özbek</i>	<i>Feyzi İşbaşaran</i>
Bursa	Hakkâri	Elazığ
Üye	Üye	Üye
<i>Nusret Bayraktar</i>	<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Hüseyin Devvecioğlu</i>
İstanbul	İstanbul	Kilis
Üye	Üye	Üye
<i>Cemal Kaya</i>	<i>Safiye Seymenoğlu</i>	<i>F. Murat Sönmez</i>
Ağrı	Trabzon	Eskişehir

(Muhalefet şerhim ektedir)

Üye <i>Tansel Barış</i> Kırklareli (Muhalefet şerhim ektedir)	Üye <i>Mustafa Kemal Cengiz</i> Çanakkale (Muhalefet şerhim ektedir)	Üye <i>Hakan Coşkun</i> Osmaniye (Muhalefet şerhim ektedir)
	Üye <i>Mümin İnan</i> Niğde (Muhalefet şerhim ektedir)	Üye <i>Pervin Buldan</i> İğdır

MUHALEFET ŞERHİ

TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN VE DİĞER KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ İLE İLGİLİ

Çevre Komisyonuna Tali Olarak Gelen

Anayasa Mahkemesi tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararı ile gündeme gelen yukarıda adı belirtilen Kanun Tasarısının; Ek 1'inci maddeye muhalefet şerhimiz.

Bahse konu Kanun Teklifinin 1'inci maddesinde 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine (f) ve (g) bendi eklenmiş olup, 13'üncü maddesinin istisnai düzenlemeler içeren (a, b, c, ç ve d) bentlerinde, teklifte getirilmek istenen istisnaları kapsayan düzenlemeler mevcut olup bu yeni teklifteki düzenlemeye ihtiyaç bulunmamaktadır. Koruma amaçlı kanunlar istisnai düzenlemelerin fazlalığı korumayı zayıflattığı gibi ilgili kanunu da amacından uzaklaştırmaktadır.

Ek 3'üncü maddesiyle ilgili muhalefet şerhi gerekçelerimiz aşağıdadır;

1. Tarım arazisi ve meralara, yasalara uygun olmadan yapılan kaçak sanayi yapılarına ait bir af niteliği taşımaktadır,

2. 11.10.2004 tarihinden önce tarımsal niteliği bozduğu için izin alamayan tesislere hala tarımsal bütünlüğü bozdukları halde bu Tasarı ile izin verileceği,

3. Bu tesisler tarım arazisi ve meralara kaçak ya da izinli yapılsa dahi; tarım toprağı ve meralara çevresel etkileri son derece olumsuz etkilerinden dolayı,

4. "Tarımsal bütünlüğü bozmuyor ise" ifadesinin muğlak olduğu ve kişiden kişiye yoruma açık ve uygulamada bir takım yanlış, yanlış ve haksızlıkları beraberinde getirebileceği düşüncesiyle,

Karşı oy kullandığımızı saygılarımızla bildiririz.

Hakan Coşkun
Osmaniye

Mümin İnan
Niğde

M. Kemal Cengiz
Çanakkale

T.B.M.M. ÇEVRE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

13.02.2008 tarihinde komisyonumuzda görüşülen Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun ile ilgili muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

Dr. Tansel Barış

Fehmi Murat Sönmez

Kırklareli

Eskişehir

Komisyonumuzda görüşülmekte olan kanun 11.10.2004 tarihinden önce gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçla kullanıma açılmış arazilerin ve bunun üzerinde faaliyet gösteren sanayi tesislerinin tarımsal bütünlüğü bozmama koşulu ile istenilen amaçla kullanılabilmesi için bir af niteliği öngörmektedir.

Ülkemiz sanayi portföyü incelendiğinde tarım alanı, liman ve sahil şeritlerinde birçok alanın çok sayıda sanayi tesisi tarafından üzerine işletmeler kurularak işgal edildiği görülmektedir. Daha önce çıkarılmış bir kanunla 2004 yılı sonrasında faaliyet gösteren bazı firmaların faaliyetlerini sürdürmeleri için uzatma girişiminde bulunulmuş ancak mahkemelerce bu kanunun işlerliğinin durdurulması yönünde kararlar çıkmıştır.

Söz konusu kanunun daha önce çıkarılan Özel Endüstri Bölgeleri Kanunu ile sorunu çözülmeye çalışılan ancak çözülemeyen Cargill Firmasının Bursa'da 210 dönümlük tarım arazisine kurulmuş faaliyetlerinin sürdürülebilmesi amacı ile çıkarıldığı ve bu kapsamın bu ana hedef kaynak alınarak genişletildiği görülmektedir. Oysa ki söz konusu firmanın işletme faaliyet izinleri 4 kez mahkemelerce iptal edilmiş ve faaliyeti durdurulmuştur. Faaliyet izinleri iptal edilmesine rağmen bu firmanın 2 yıldır faaliyetine devam etmesi son derece düşündürücüdür. Yapay tatlandırıcı üreterek piyasanın büyük bir bölümünü pazar haline getiren bu firmanın ithal mısır kullanarak faaliyetlerini sürdürdüğü gerçeği de ortadadır. Tarımımıza çok ciddi katkılarda bulunduğu söylenemez. Bu koşullar gerçekleşmiş olsa dahi sermaye yatırımı yapmış olsa da hukuka aykırı faaliyet sürdüren firmaların ölçüsü belli olmayan bir ifade ile tarımsal bütünlüğü bozmadığı gerekçesi ile af kapsamına alınmaları bağımsız yargı kararlarının hiçe sayılması baysap edilmesi anlamına gelmektedir.

Söz konusu kanundaki tarımsal bütünlüğü bozmayacak ifadesi yürütmenin kararı ile değerlendirileceğinden istismara açık bir hüküm görünümündedir. Buradaki kriterler belirlenmeden asli düzenleme amacı güden bu tür kanunların içerik açısından yürütmeye devredilmesi de anayasal açıdan ciddi bir sakınca doğurmaktadır. Yerli yada yabancı hiçbir firmanın yapmış olduğu hukuk dışı yatırımların ülkemizin tarımsal ve çevre bütünlüğü istismar edilerek, yasama organı vasıtası ile af kapsamında sayılabilecek bir düzenleme ile yasal hale getirilmesi hukuk sistemimiz açısından, sosyal adaletin sağlanması açısından ve sürdürülebilir yaşam anlayışından son derece olumsuz koşullar yaratmaktadır.

Söz konusu kanunla firmalara bir af getirilmesi ile birlikte öngörülen sürelerde ruhsat izinleri alınmaya kadar iki yıllık süre için bu firmaların tarımsal araziye uygun olup olmamasına bakılmaksızın faaliyetlerini sürdürmelerine olanak sağlanmaktadır. Bu anlayış 2 yıl süre içerisinde doğanın geliştiği güzel kirletilmesine izin vermek anlamına gelmektedir. Ülkemizdeki hızlı gelişen iletişim alanlarının olması ve yasal düzenleme süreçlerinin hızlanmış olması göz önüne alındığında 2 yıllık sürenin hangi amaçlarla sağlandığını da anlamakta güçlük çekmekteyiz.

Bu gerekçelerle;

Kanunda sınırları çizilmemiş tamamen yürütmenin inisiyatifine bırakılacak bir şekilde ülkemizin en verimli arazilerinin duyarsızca feda edilmesine neden olabilecek bu kanuna Cumhuriyet Halk Partisi olarak muhalefet ediyoruz.

Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu

Esas No.: 2/146

Karar No.: 4

15/02/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

07/02/2008 tarihinde Başkanlığımıza sunulan, Bursa Milletvekili Mehmet Altan Karapaşaoğlu ve 3 Milletvekilinin "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Diğer Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Başkanlığımızca aynı gün esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Çevre Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir. Komisyonumuz 14/02/2008 tarihli 4 üncü toplantısında, Hükümeti temsilen Tarım ve Köyİşleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcileri ile konuyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütleri temsilcilerinin katılımıyla Teklifi inceleyip müzakere etmiştir.

Teklifile; yenilenebilir enerji kaynak kullanımı ile ilgili yatırımlar ile jeotermal kaynaklı teknolojik sera yatırımlarının, tarım arazisi üzerinde yapılacaksa tarım arazisinin amaç dışı kullanılabilmesi, mera, yaylak veya kışlaklar üzerinde yapılması söz konusu ise bunların tahsis amacının değiştirilebilmesi imkanı getirilmekte; yine, Anayasa Mahkemesinin 19/02/2007 tarihli ve E:2007/18, K:2007/9 sayılı kararıyla yürürlüğü durdurulan 5403 sayılı Kanunun, 31/01/2007 tarihli ve 5578 sayılı Kanunla eklenen Geçici 3 üncü Maddesiyle öngörülen, 11/10/2004 tarihinden önce gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçlı kullanıma açılmış bulunan arazilerin istenilen amaçla kullanımını düzenleyen hüküme, Anayasa Mahkemesinin bir kısım kararlarında işaret edilen tarımsal bütünlüğün bozulmaması şartı, maddedeki diğer şartlara eklenmektedir.

Bilindiği üzere 5403 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü Maddesi, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararıyla yürürlüğü durdurulmuştur. Ancak, düzenleme konusu (2/146) esas sayılı Teklifin Çerçeve 2 nci Maddesiyle düzenlenen Geçici 3 üncü Maddesiyle aynı içerikteki, 5403 sayılı Kanunun Geçici 1 inci Maddesinin iptaline ilişkin yapılan başvuru hakkında, Anayasa Mahkemesinin verdiği 22/12/2006 tarih ve E:2005/89, K: 2006/120 sayılı kararında;

"Anayasa'nın 87. maddesinde belirtilen genel ve özel af kavramları ceza hukukuna özgü kavramlar olup, ceza hukuku alanı dışında kullanılmamaktadır. Bu kavramların tanımları, hüküm ve sonuçları da ceza hukukunda düzenlenmiştir.

...

Bu nedenlerle Anayasa'nın 87. maddesinde düzenlenen genel ve özel af kavramlarının kapsamının maddi ceza hukuku ile sınırlı olarak anlaşılması gerekmektedir.

İmar affi niteliğinde olması ve buna ilişkin şekil şartlarına uyulmaması nedeniyle Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülen 5403 sayılı Yasa'nın Geçici 1. maddesinin maddi ceza hukuku anlamında sayılan bir suç ve cezayı içermemesi nedeniyle genel veya özel af kapsamına alınması kabul edilemez. Söz konusu Yasa'nın kabulünde aranması gereken çoğunluk Anayasa'nın 96. maddesinde belirtilen çoğunluk olup, bu ise en az 139 kabul oyunu ifade eder...."

denilmek suretiyle yapılan iptal başvurusunu şekil yönünden;

“... ”

Anayasa, yasa koyucuya, toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda tarımsal alanda düzenleme yapma yetkisi vermektedir. Ancak yasa koyucu bu yetkiyi kullanırken, kamu yararı amacını gütmek ve Anayasa'nın ilgili diğer kurallarına da uymak zorundadır.

... ”

Geçici 1. maddenin gerekçesinde ise söz konusu arazilerin tarımsal niteliği geri kazanılmayacak şekilde bozulduğu için böyle bir düzenlemeye gidilmesine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

İptali istenen kuralda, tarım arazilerinin tarım dışı amaçla kullanılabilmesi için belirli koşulların yanında, tarımsal bütünlüğün bozulmamasının ve hazırlanacak toprak koruma projesine uyulmasının gerektiğinin belirtilmesi karşısında Yasa'nın kamu yararı amacı dışında çıkarıldığı söylenemez.

Anayasa'nın 10. maddesinde öngörülen yasa önünde eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı hukuksal durumda bulunan kişilerin aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve yasalarla kişiler arasında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak kanun önünde eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır.

İptali istenen Geçici 1. madde yasada öngörülen koşulları yerine getiren herkese aynı olarak uygulanacağından, Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesine aykırı değildir.

Anayasa'nın “Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması” başlıklı 45. maddesinde, “Devlet tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek ... için gereken tedbirleri alır” hükmüne yer verilmiş, ancak bu tedbirlerin türü ile uygulanma yöntemi yasa koyucunun takdirine bırakılmıştır.

Söz konusu yerlerin korunması ve amacına uygun kullanılmasını sağlamak için iptali istenen maddenin de yer aldığı 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu çıkarılmış bulunmaktadır. Kanunda bu konu ile ilgili düzenlemeler yer almış ve iptali istenen hüküm ile de tarım arazisi olan ancak, tarım dışı amaçla kullanılan arazilerin belirli şartların gerçekleştirilmesi halinde kullanılmasına izin verilmiştir. Geçici 1. maddede belirtilen iznin verilebilmesi için diğer koşulların yanında tarım arazisinin tarım dışı kullanımının tarımsal bütünlüğü bozmaması, hazırlanacak olan toprak koruma projesine uyulması şartları öngörülmüştür. Konulan bu şartlar tarım arazilerinin korunmasını sağlamaya yönelik olup, bunlar gerçekleşmedikçe tarım arazisinin tarım dışı amaçla kullanılmasına izin verilmesi söz konusu olmayacaktır.

Bu nedenle kural Anayasa'nın 2., 10. ve 45. maddelerine aykırı değildir. Kuralın Anayasa'nın 11. ve 44. maddeleri ile ilgisi görülmemiştir.”

denilmek suretiyle de yapılan iptal başvurusunu esastan reddetmiştir. Anayasa Mahkemesinin güncel ve esasa ilişkin bu kararı karşısında, 5403 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesiyle aynı içerikteki, tarımsal bütünlüğün bozulmaması şartını da içeren Teklifin Çerçeve 2 nci Maddesiyle düzenlenen Geçici 3 üncü Madde hakkında yapılması muhtemel Anayasaya aykırılık iddiaları, dayanaktan yoksun görülmektedir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında teklifin lehinde şu görüşler ifade edilmiştir:

- Küresel ısınmayla birlikte su, rüzgar gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından istifade etmek büyük öneme haiz olmuştur. Getirilen düzenlemeyle, bilimin ve modern ülkelerin yaklaşımlarına uygun olarak, yenilenebilir enerji yatırımlarının önündeki sınırlamalar kaldırılmakta ve ülkemizin kalkınmasının önündeki bir engel bu şekilde kaldırılmaktadır.

- Jeotermal enerjiye dayalı seracılık faaliyetleri gerek üretim kalitesi gerekse çevreye uyumlu olması nedeniyle desteklenmesi gereken faaliyetlerdir. Uygulamada bu tür işletmeler için gerekli tesislerin kurulmasında, yapılacak tesisin sanayi tesisi mi, yoksa tarım tesisi mi olduğu konusunda tereddütler yaşanmakta, gerekli izinlerin verilmesi konusunda idareler arasındaki ihtilaflardan kaynaklanan gereksiz kırtasiyecilikle karşılaşılmaktadır. Getirilen düzenlemeyle bu tür sıkıntılar giderilmektedir.

- Zaman içerisinde tarım arazileri üzerinde icra makamlarının gerek göz yummasıyla gerekse açıktan izniyle, binlerce işletme kurulmuş ve bu işletmeler on binlerce kişinin geçim kaynağı olmuştur. Hatta, Bakanlar Kurulu izniyle tarım arazisi üzerinde birtakım yabancı firmalara tesis kurmaları için izinler verilmiş ve bu firmaların ülkemizde yatırım yapmaları temin edilmiştir. Getirilen düzenlemeyle toplumsal ve ekonomik gereklilikten dolayı bir soruna çözüm üretilmektedir. Kaldı ki söz konusu tarım arazileri üzerindeki tesisler kaldırılrsa bile, halihazırda buldukları arazilerin tarım arazisine dönüştürülme imkanı ve özelliği kalmamıştır. Dolayısıyla bu arazilerin ekonomiye kazandırılması gerekir.

- Getirilen düzenlemeyle var olan bir soruna çözüm aranmaktadır. Düzenleme yapılmaması sorunu çözmekte bilakis yeni sorunlara zemin hazırlamaktadır.

- Mera, yaylak ve kışlak arazisi tahsis amacı değiştirilince hazine arazisi vasfını kazanır ve Milli Emlak Mevzuatına göre bedelli veya bedelsiz, arzulanan hedefler doğrultusunda tasarrufa konu edilir. Bedele ilişkin bir düzenlemenin getirilen teklif metinleri kapsamında düşünülmemesi yerinde olacaktır.

- Anayasa Mahkemesi 5403 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü Maddesini iptal etmiş değildir. Verdiği kararlarda devletin düzenleme yetkisinin kullanılmasını istemiştir. Düzenleme içerisinde tarımsal bütünlüğün korunması şartının bulunması gerektiği tespitinde bulunmuştur. Getirilen teklifle bu düzenleme ihtiyacı giderilmektedir.

- Anayasa Mahkemesi, Teklifte yer alan Geçici 3 üncü Maddeyle aynı metni içeren 5403 sayılı Kanunun Geçici 1 inci Maddesine ilişkin yapılan iptal başvurusu üzerine verdiği kararda, aykırılık taleplerini şekilden ve esastan reddetmiştir. Anayasa Mahkemesinin bu ilke kararı doğrultusunda, Geçici 3 üncü Maddeye ilişkin -af içerdiği, belli kişilere imtiyaz sağlandığı gibi gerekçelerle- yapılan Anayasaya aykırılık iddiaları temelsizdir ve yerinde değildir. Düzenleme konusu Geçici 3 üncü Madde, maddi ceza hukuku bakımından af niteliğinde değildir; belli bir kişi veya zümreye ayrıcalık tanımak için getirilmemiştir, sırf kamu yararı düşüncesiyle yapılan genel bir düzenlemedir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında Teklifin aleyhinde şu görüşler ifade edilmiştir:

- Teklifin asıl amacı, 5403 sayılı Kanunla öngörülen tarım arazilerinin korunması amacına aykırı olarak, yasadışı işgallerle tarım arazilerini yok eden uygulamaların affedilmesi ve meşrulaştırılmasıdır.

- Teklifin Çerçeve 2 nci Maddesine konu hüküm ve uygulamalar, muhtelif yargı kararlarına konu olmuş ve af niteliğinde bir düzenlemedir. Dolayısıyla yapılan işlem anayasal ilkelere aykırıdır ve yargı organlarıyla zıtlaşmayı içermektedir.

- Yapılan düzenlemeyle ruhsatsız olarak çalışan işletmelere izin verilmektedir. Bu bir çözüm olmamaktadır. Kanuna aykırı eylemlere yasama işlemiyle dönemler itibariyle izin veriliyor gibi bir intiba uyandırılması, bu tür kanuna aykırı girişimlere zemin hazırlayacak ve cesaret verecektir. Toprakların korunması gelecek nesiller için gözetmemiz gereken milli bir davadır. Yapılacak yasal düzenlemelerde bu hassasiyet öncelikle gözetilmelidir.

- Ülkemizin 77 milyon hektar yüzölçümünün %7-8'i 1 inci ve 2 nci sınıf tarım arazisidir. Dolayısıyla 63 milyon hektar tarım dışı arazi varken korunması gereken tarım arazisi üzerinde söz konusu tasarrufların yapılması dikkat çekici bir durumdur. Ayrıca, tarım arazisinin amacı doğrultusunda kullanılmaması dolayısıyla mahrum kalınan üretim nedeniyle oluşan negatif maliyetin de, yasal düzenleme çalışmalarında bir veri olarak dikkate alınması gerekir.

-Halihazır 5403 sayılı Kanunun muhtelif hükümlerinde, tarım arazilerinin bütünlüğünün korunması, gözetilmesi gereken bir şart olarak düzenlenmiştir. Yine anılan yasanın 13/1 inci Maddesinde bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış plan ve yatırımlar için tarım arazisinin kullanım amacının değiştirilebileceği kural altına alınmıştır ki, yenilenebilir enerji yatırımları için ihtiyaç duyulan tarım arazilerinin bu kapsamda tahsisi mümkündür. Dolayısıyla teklifin getiriliş amacını başka nedenlere bağlamak gerekir. Teklifin getiriliş amacı belli bazı firmalara ayrıcalık tanımaktır. Bu haliyle getirilen yasal düzenleme Anayasanın 10 uncu maddesinin hiçbir kimseye imtiyaz sağlanamayacağına ilişkin hükmüne aykırı düşmektedir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra, Teklif Komisyonumuzca benimsenerek, maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerinin sonucunda Komisyonumuzca şu tasarruflarda bulunulmuştur:

Öncelikle, Teklifin başlığı hakkında verilen önerge kabul edilerek, başlık kanun yazım tekniğine uygun olacağı gerekçesiyle, "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Mera Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" şeklinde değiştirilmiştir.

Teklifin Çerçeve 1 inci Maddesiyle 5403 sayılı Kanunun 13 üncü Maddesinin birinci fıkrasına, (f) ve (g) bentleri şeklinde iki yeni bent eklenmektedir.

Madde üzerindeki görüşmeler sırasında, 5403 sayılı Kanunun 13 üncü Maddesinin birinci fıkrasının, tarım arazilerinin özel müteşebbislerce yapılacak ve Kamulaştırma Kanununa göre kamu yararı içermeyen elektrik, doğalgaz ve petrol yatırım faaliyetleri için de kullanılması imkanı sağlayacak şekilde genişletilmesine ilişkin yapılan şifahi öneri, konunun başka bir teklife konu edilmesi gerektiği düşüncesiyle Komisyonumuzca kabul görmemiştir.

Başkanlığımızca alınan redaksiyon yetkisiyle, Türkçe anlatım kurallarına uygun olacağı gerekçesiyle, Çerçeve 1 inci Maddeyle öngörülen (f) bendindeki "...enerji kaynak alanlarının" ibarelerinden sonra gelen "kaynak" ibaresi metinden çıkarılmış, madde yapılan bu redakte mahiyetindeki değişiklik kabul edilmiştir.

Teklifin Çerçeve 2 nci Maddesiyle, 5403 sayılı Kanunun, 5578 sayılı Kanunla eklenen Geçici 3 üncü Maddesiyle düzenlenen, 11/10/2004 tarihinden önce gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçlı kullanıma açılmış bulunan arazilerin istenilen amaçla kullanımını düzenleyen hükmüne, tarımsal bütünlüğün bozulmaması şartı, maddedeki diğer şartlara eklenmektedir. Yukarıda belirtildiği üzere söz konusu maddenin yürürlüğü Anayasa Mahkemesi tarafından durdurulmuştur. Madde üzerinde verilen önergenin kabulüyle, Anayasa Mahkemesinin yürürlüğü durdurulan madde üzerindeki tasarrufu sonucu uygulayıcılar nezdinde ileride yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi ve kanun yazım tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla, 5403 sayılı Kanunun 5578 sayılı Kanunla eklenen Geçici 3 üncü Maddesi yürürlükten kaldırılmış; Teklifin Çerçeve 2 nci maddesiyle öngörülen hüküm 5403 sayılı Kanuna eklenen yeni geçici madde altında formüle edilmiştir. Yine bu önergenin kabulüyle, söz konusu hüküm Türkçe dilbilgisi kurallarına uygun olarak ve yapılan değişikliği daha anlaşılabilir şekilde ifade edecek şekilde düzeltilmiştir. Yapılan bu değişikliklerle madde kabul edilmiştir.

Teklifin Çerçeve 3 üncü Maddesiyle 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü Maddesinin birinci fıkrasına (ğ) ve (h) bentleri olarak iki yeni bent eklenmekte, beşinci fıkrası da anılan bentleri içerecek şekilde kapsamı genişletilmektedir.

Maddenin görüşmeleri sırasında anılan 14 üncü Maddenin birinci fıkrasına yeni bir bend eklenmesine ilişkin önerge verilmiştir. Önergeyle, arazinin %15'ini geçmemek üzere şirketlerin, birliklerin, kooperatiflerin ve Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca projesi onaylanan kamu ve özel hayvancılık işletmelerinin yatırımları için ihtiyaç duyulan yerler içinde, mera, yaylak ve kışlakların tahsis amacının değiştirilebilmesi imkanı sağlanmaya çalışılmış; ancak önerge konusu düzenlemenin daha iyi tartışılıp olgunlaştırılması için ayrı bir tektif metni altında düşünülmesinin yerinde olacağı gerekçesiyle, verilen önerge geri çekilmiştir.

Başkanlığımızca alınan redaksiyon yetkisiyle, Çerçeve 3 üncü Madde içerisindeki beşinci fıkranın başında yer alan, fıkraya üzerinde önceki yasal değişikliği gösteren ibareler, kanun yazım tekniğine uygun olacağı düşüncesiyle metinden çıkarılmış, yapılan bu şekli düzeltmeyle madde kabul edilmiştir.

Teklifin 4 üncü ve 5 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yahit Kirişçi</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Nuri Uslu</i>
Adana	Adıyaman	Uşak
Kâtip	Üye	Üye
<i>Özlem Müstüoğlu</i>	<i>Özkan Öksüz</i>	<i>Ertekin Çolak</i>
Gaziantep	Konya	Artvin
Üye	Üye	Üye
<i>Zülfikar İzol</i>	<i>Ali İhsan Merdanoğlu</i>	<i>Ali Koyuncu</i>
Şanlıurfa	Diyarbakır	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Orhan Karasayar</i>	<i>İbrahim Yiğit</i>	<i>Ahmet Ertürk</i>
Hatay	İstanbul	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Abdullah Çetinkaya</i>	<i>Ramazan Kerim Özkan</i>	<i>Eşref Karaibrahim</i>
Konya	Burdur	Giresun
	(Muhalefet şerhim ektedir)	(2. maddeye muhalifim, muhalefet şerhim ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Vahap Seçer</i>	<i>Abdulkadir Akcan</i>	<i>İbrahim Binici</i>
Mersin	Afyonkarahisar	Şanlıurfa

(II. maddeye muhalifim,
muhalefet şerhim ektedir)

MUHALEFET ŞERHİ

Bursa Milletvekili Altan Karapaşaoğlu tarafından verilmiş bulunan "Toprak Kullanma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Diğer Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu'nda 14.2.2008 günü yapılan görüşmesinde ele alınan 2 nci maddesine muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

Kanun teklifine konu ikinci madde ile Bursa ili, Orhangazi İlçesi'nde, 212 bin metrekare birinci sınıf tarım arazisi üzerinde kurulu bulunan, Bursa İdare Mahkemeleri ve Danıştay'ın ilgili dairelerinin defalarca yürütmenin durdurulması ve iptali kararı verdiği, en son Anayasa Mahkemesi tarafından yürütmenin durdurulması kararı verilen fabrika, hukuk şemsiyesi içine çekilmeye çalışılmaktadır.

Sözü edilen fabrika, 1989 yılından beri değişik adlarla yürürlükte bulunan "Tarım Alanlarının Amacı Dışında Kullanılmasının Önlenmesine Dair Yönetmelik" hükümlerine aykırı olarak inşa edilmiştir.

3 Temmuz 2005 tarihinde, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nun TBMM'den geçmesinden yalnızca 2 gün sonra, 5 Temmuz 2005 tarihinde, 2005/8944 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Cargill arazisi "Özel Endüstri Bölgesi" ilan edilmiştir. 19 Temmuz 2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5403 sayılı Yasa'nın, metrekaresine 5 YTL ödenmesi koşuluyla tarım alanlarını amacı dışında kullananlara af getiren geçici birinci madde hükmüne karşın, Cargill, Özel Endüstri Bölgesi ilan edilmesi nedeniyle ilgili hükümden yararlanmak için başvurmamıştır.

Yasa'nın 6 ay olarak öngördüğü sürenin 19 Ocak 2006'da dolmasından sonra, 8 Şubat 2006 tarihinde, Danıştay 10 uncu Dairesi, özel endüstri bölgesi ilanını öngören Bakanlar Kurulu kararının yürütmesini durdurmuştur.

Bundan yalnızca 15 gün sonra, Bursa Milletvekili Altan Karapaşaoğlu'nun verdiği kanun teklifi ile Cargill bir kez daha kurtarılmaya çalışılmış, bu çerçevede Toprak Koruma Yasası'nda değişiklik yapan 5578 sayılı Yasa çıkarılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın veto ettiği, TBMM'den aynen geri gönderilen Yasa'nın ilgili hükmünün yürütülmesi ise, Anayasa Mahkemesi tarafından durdurulmuştur.

Bu kez, yine aynı milletvekili, yine aynı amaçla, Cargill'i hukuk içine çekebilmek için yasa teklifi vermiştir.

Teklifin, kamu yararı ile bağdaşır bir tarafı bulunmamaktadır. Hukukun soyut ve genel olma kuralı ihlal edilerek, Amerikan firmasına yönelik bir düzenleme geçirilmeye çalışılmaktadır.

Belirtilen gerekçelerle, Kanun Teklifi'nin 2 nci maddesine muhalefet şerhi koyuyoruz.

Eşref Karabrahim
Giresun

Ramazan Kerim Özkan
Burdur

15.02.2008
Vahap Seçer
Mersin

**BURSA MİLLETVEKİLİ MEHMET ALTAN
KARAPAŞAOĞLU VE 3 MİLLETVEKİLİNİN
TEKLİFİ**

**TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN VE DİĞER KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (f) ve (g) bendi eklenmiştir.

“f) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine 20/02/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kaynak kullanımı ile ilgili yatırımları,

g) Jeotermal kaynaklı teknolojik sera yatırımları,”

MADDE 2- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun Geçici 3. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3- 11/10/2004 tarihinden önce, gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçla kullanıma açılmış ve tarımsal bütünlüğü bozmuyor ise söz konusu arazilerin istenilen amaçla kullanımı için, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde Bakanlığa başvurulması hazırlanacak toprak koruma projesine uyulması ve tarım dışı kullanılan tarım arazilerinin her metre karesi için beş Yeni Türk Lirası ödenmesi şartıyla izin verilir.

Söz konusu arazi ve tesislerin istenilen amaçla kullanımı için çeşitli kurumlardan alınması gerekli ruhsat, izin gibi işlemler, Bakanlığa başvuru tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde tamamlanıncaya kadar başvuru sahipleri faaliyetlerine devam ederler. Bu süreler içerisinde gerekli izinleri alamayanların üretim faaliyetleri ilgili idarelerce durdurulur.

Tarım arazisi vasfından çıkarılan araziler, ilgili kuruluşlarca başvuru sahibinin isteği doğrultusunda vasfını değiştirir.

**TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN**

**TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI
KANUNU İLE MERA KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 03/07/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (f) ve (g) bendi eklenmiştir.

“f) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine 20/02/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu uyarınca yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımı ile ilgili yatırımları,

g) Jeotermal kaynaklı teknolojik sera yatırımları,”

MADDE 2- 5403 sayılı Kanunun, 31/01/2007 tarihli ve 5578 sayılı Kanunla eklenen Geçici 3 üncü Maddesi yürürlükten kaldırılmış ve 5403 sayılı Kanuna aşağıdaki Geçici Madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- 11/10/2004 tarihinden önce, gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçlı kullanıma açılmış bulunan arazilerin tarımsal bütünlüğü bozmuyor ise istenilen amaçla kullanımı için, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde Bakanlığa başvurulması, hazırlanacak toprak koruma projesine uyulması ve tarım dışı kullanılan tarım arazilerinin her metre karesi için beş Yeni Türk Lirası ödenmesi şartıyla izin verilir.

Söz konusu arazi ve tesislerin istenilen amaçla kullanımı için çeşitli kurumlardan alınması gerekli ruhsat, izin gibi işlemler, Bakanlığa başvuru tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde tamamlanıncaya kadar başvuru sahipleri faaliyetlerine devam ederler. Bu süreler içerisinde gerekli izinleri alamayanların üretim faaliyetleri ilgili idarelerce durdurulur.

Tarım arazisi vasfından çıkarılan araziler, ilgili kuruluşlarca başvuru sahibinin isteği doğrultusunda vasfını değiştirir.”

(Bursa Milletvekili Mehmet Altan
Karapaşaoğlu ve 3 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 3- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinden sonra gelmek üzere (ğ) ve (h) bentleri eklenmiş olup, beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ğ) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu hükümlerine göre elektrik faaliyetleri için ihtiyaç duyulan,

h) Jeotermal kaynaklı teknolojik seralar için ihtiyaç duyulan”

“Değişik dördüncü fıkra: 3/7/2005-5403/27 md. Durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda birinci fıkranın (a), (f), (g), (ğ) ve (h) bentleri hariç, tahsis amacı değişikliği yapılamaz.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- 25/02/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinden sonra gelmek üzere (ğ) ve (h) bentleri eklenmiş olup, beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ğ) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu hükümlerine göre elektrik faaliyetleri için ihtiyaç duyulan,

h) Jeotermal kaynaklı teknolojik seralar için ihtiyaç duyulan”

“Durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda birinci fıkranın (a), (f), (g), (ğ) ve (h) bentleri hariç, tahsis amacı değişikliği yapılamaz.”

MADDE 4- Teklifin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5- Teklifin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

